

ด่วนที่สุด

ที่ พณ 0409/183

เรื่องเพื่อ พิจารณา

เรื่องที่ ๒๗

พ.ศ. 1/18	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
วันที่ 22/2553	ที่ ๓๕๐
ลง 16.๓๔	วันที่ 19 ม.ค. 53 9-28๐

กระทรวงพาณิชย์

44/100 ถนนนนทบุรี 1

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

18 มกราคม 2553

เรื่อง การแก้ไขปัญหาเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2552/53 รอบที่ 1 จังหวัดพัทลุง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือจังหวัดพัทลุง ด่วนที่สุด ที่ พณ 0412.35/920 ลงวันที่ 14 มกราคม 2553
2. สำเนาหนังสือสำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง ที่ พท 009/37 ลงวันที่ 18 มกราคม 2553

1. อุทธรณ์

1.1 จังหวัดพัทลุงได้มีหนังสือแจ้งกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ว่า ขณะนี้ผลผลิตข้าวเปลือกออกสู่ตลาดแล้ว ราคาซื้อขาย ต้นละ 8,200 บาท (ความชื้น 22%) เมื่อทอนกลับเป็นความชื้น 15% ราคาต้นละ 9,162 บาท ซึ่งต่ำกว่าราคาประกันของรัฐบาล โดยเกษตรกรจะสามารถใช้สิทธิ์ประกันรายได้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 และขอให้พิจารณา (1) ให้เกษตรกรสามารถใช้สิทธิ์ประกันรายได้ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2553 (2) กำหนดราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงที่จะใช้ในภาคใต้จากราคาที่ซื้อขายในภาคใต้โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2553 และ (3) ให้ดำเนินโครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือกตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2553 ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

1.2 กระทรวงพาณิชย์ได้รับการประสานจากเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แจ้งว่า เกษตรกรที่ปลูกข้าวของจังหวัดพัทลุงถูกกดราคารับซื้อข้าวเปลือกจากผู้ประกอบการโรงสี

2. ข้อเท็จจริง

2.1 ผลผลิตข้าวเปลือกในพื้นที่แหล่งผลิตที่สำคัญของภาคใต้ในฤดูการผลิต 2552/53 รวมทั้งสิ้น 0.55 ล้านตัน หรือร้อยละ 2.37 เมื่อเทียบกับผลผลิตข้าวนาปีทั้งประเทศที่มีปริมาณผลผลิตรวม 23.25 ล้านตัน จำแนกเป็น จังหวัดนครศรีธรรมราช ปริมาณผลผลิต จำนวน 227,585 ตัน (ร้อยละ 0.98 ของประเทศ และร้อยละ 41 ของภาคใต้) สงขลา ปริมาณผลผลิต จำนวน 163,946 ตัน (ร้อยละ 0.71 ของประเทศ และร้อยละ 29.81 ของภาคใต้) และพัทลุง ปริมาณผลผลิต จำนวน 158,334 ตัน (ร้อยละ 0.68 ของประเทศ และร้อยละ 29.79 ของภาคใต้) โดยปริมาณผลผลิตของแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของภาคใต้ส่วนใหญ่จะออกสู่ตลาดตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 เป็นต้นไป มีเพียงในพื้นที่หมู่ที่ 5-7 ต.มะกอกเหนือ อ.ควนขนุน จ.พัทลุง จำนวน 2,500 ไร่ ผลผลิตประมาณ 1,250 ตัน (ร้อยละ 0.23 ของภาคใต้ และร้อยละ 0.79 ของจังหวัดพัทลุง) ที่จะออกสู่ตลาดในช่วงนี้จนถึงประมาณวันที่ 22 มกราคม 2553 ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

2.2 สถานการณ์การซื้อขายข้าวเปลือกที่จังหวัดพัทลุง ปัจจุบันผู้ประกอบการค้าข้าวในพื้นที่จังหวัดพัทลุงรับซื้อข้าวเปลือกเจ้า ณ หน้าโรงสี ต้นละ 10,000 บาท (ความชื้น 15%) และข้าวเปลือกเกี่ยวสด ต้นละ 8,400 - 8,500 บาท (ความชื้นประมาณ 30%) ทั้งนี้ การซื้อขายข้าวเปลือกของเกษตรกรในพื้นที่จะมีผู้เข้าไปรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกร ณ ไร่นาโดยนำกระสอบและพาหนะสำหรับบรรทุกข้าวนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยคิดค่าบริการจากเกษตรกร ประมาณต้นละ 400-500 บาท ส่งผลให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายข้าวเปลือก ณ ไร่นาได้ในราคาต้นละ 8,000 - 8,100 บาท

3. หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

3.1 การกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือกตามโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2552/53 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2552 เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือก เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจ่ายเงินชดเชยให้แก่เกษตรกร โดยให้ประกาศเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือกแต่ละชนิดเป็นราคาเดียว เพื่อใช้ในการจ่ายเงินให้แก่เกษตรกรทั่วประเทศ

3.2 คณะรัฐมนตรีมีมติวันที่ 8 ธันวาคม 2552 เห็นชอบตามข้อเสนอของเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้การใช้สิทธิในโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในภาคใต้สามารถใช้สิทธิได้หลังการเก็บเกี่ยว ต่างจากการใช้สิทธิในโครงการประกันรายได้เกษตรกรในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ที่ได้มีการอนุมัติให้ใช้สิทธิทันที เนื่องจากเกิดความล่าช้าในการดำเนินการในขั้นตอนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร การทำประชาคม และการออกใบรับรอง เนื่องจากการดำเนินการเป็นครั้งแรก

3.3 คณะรัฐมนตรีมีมติวันที่ 22 ธันวาคม 2552 เห็นชอบให้ระงับการแทรกแซงการรับซื้อข้าวเปลือกของกระทรวงพาณิชย์ ในช่วงเวลาที่ราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงของข้าวชนิดต่างๆ สูงกว่าราคาระดับประกันรายได้ เพื่อให้การซื้อขายข้าวเปลือกเป็นไปตามกลไกตลาด เนื่องจากการดำเนินโครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือกมีวัตถุประสงค์เพื่อจะรับซื้อข้าวเปลือกในช่วงที่ราคาข้าวเปลือกมีแนวโน้มอ่อนตัวลง เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาข้าวเปลือก

4. วิธีการแก้ไขปัญหา

กระทรวงพาณิชย์ ได้รับทราบปัญหาจากภูมิหลังของเรื่อง หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อเท็จจริง ซึ่งอธิบดีกรมการค้าภายใน และคณะ ได้ลงพื้นที่เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2553 จึงได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรบนหลักการของโครงการประกันรายได้เกษตรกรที่รัฐบาลจะดำเนินการด้วยความรอบคอบเพื่อมิให้กระทบกับสภาพตลาด รวมถึงมาตรการการแทรกแซงของรัฐบาลโดยกระทรวงพาณิชย์จะใช้เมื่อกรณีที่เกิดขึ้นจริงๆ จักได้ไม่เป็นการบิดเบือนกลไกราคาตามทางการค้าปกติ ดังนี้

4.1 เพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรในการจำหน่ายข้าวเปลือก และเกษตรกรได้รับความเป็นธรรมในเรื่องการชั่งน้ำหนัก การวัดความชื้นและสิ่งเจือปน กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดให้มีการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก ช่วงวันที่ 16 – 19 มกราคม 2553 ณ อ.ควนขนุน โดยมีผู้ประกอบการค้าข้าว ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง และนครศรีธรรมราช 20 ราย ให้ความร่วมมือเข้ามารับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกร ซึ่งในช่วงวันที่ 16 มกราคม 2553 มีนายหนานนำข้าวเปลือกของเกษตรกร จำนวน 2 ราย ปริมาณรวมประมาณ 2 ตัน เพื่อมาขายในงานจัดตลาดนัดข้าวเปลือก โดยข้าวเปลือกของเกษตรกร มีความชื้น 31% และกำหนดราคารับซื้อตันละ 8,500 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่นำข้าวเปลือกมาจำหน่ายที่ตลาดนัด ตันละ 400 บาท เกษตรกรจะขายข้าวเปลือกได้ตันละ 8,100 บาท สูงกว่าเกณฑ์กลางอ้างอิงช่วงวันที่ 16 – 31 มกราคม 2553 ตันละ 300 บาท ซึ่งข้าวเปลือกเจ้า ความชื้นไม่เกิน 30% ราคาตันละ 7,877 บาท

4.2 กรณีเกษตรกรต้องการให้รัฐบาลเข้าไปแทรกแซงรับซื้อข้าวเปลือกนั้น รัฐบาลกำหนดประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวไว้ ต้นละ 10,000 บาท และเกษตรกรเข้าใจว่าจะขายได้ในราคาสูงกว่าพ่อค้ารับซื้อ ซึ่งได้มีการชี้แจงให้ทราบราคาปัจจุบันที่ประกาศรับซื้อในระดับความชื้นเท่ากัน ราคาที่รัฐบาลรับซื้อจะต่ำกว่าราคาในท้องตลาด กระทรวงพาณิชย์จึงได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรโดยด่วนแล้ว อย่างไรก็ตาม กระทรวงพาณิชย์ก็ได้ติดตามสถานการณ์ปัญหาอย่างต่อเนื่อง หากการซื้อขายข้าวเปลือกในพื้นที่ เกษตรกรถูกกดราคาจากโรงสี กระทรวงพาณิชย์พร้อมจะเปิดตลาดนัดข้าวเปลือกได้ทันที โดยได้ประสานงานให้โรงสีขนาดใหญ่ในภาคกลางลงไปช่วยรับซื้อ โดยผู้รับซื้อที่ตลาดนัดจะรับซื้อตามภาวะตลาด และในกรณีที่ราคาตลาดมีแนวโน้มลดต่ำลงจนต่ำกว่าราคาประกันรายได้ กระทรวงพาณิชย์พร้อมที่จะเปิดจุดรับซื้อทันที โดยจะซื้อในราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงของรัฐบาลในแต่ละระดับความชื้น

5. ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

5.1 กรณีปัญหาการขอใช้สิทธิประกันรายได้ของเกษตรกรตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2553 นั้นเกษตรกรได้รับสิทธิอยู่แล้วตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 8 ธันวาคม 2552

5.2 กรณีให้มีการกำหนดเกณฑ์กลาง จำแนกเป็น แต่ละพื้นที่ภาคต่างๆ กัน เนื่องจาก มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 22 กันยายน 2552 ได้กำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือก เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจ่ายเงินชดเชยให้เกษตรกร โดยให้ประกาศเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือกแต่ละชนิดเป็นราคาเดียวเพื่อใช้ในการจ่ายเงินให้แก่เกษตรกรทั่วประเทศ หากจะมีการเปลี่ยนแปลง สมควรจะมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปศึกษาให้รอบคอบ ก่อนเสนอคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) และคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

5.3 กรณีการให้รัฐบาลโดยกระทรวงพาณิชย์ เข้าแทรกแซงโดยรับซื้อข้าวเปลือกในช่วงเวลาที่ราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงของข้าวชนิดต่างๆ สูงกว่าอัตราประกันรายได้นั้น กระทรวงพาณิชย์เห็นว่าแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 22 ธันวาคม 2552 ยังคงมีความเหมาะสมสอดคล้องกับภาพรวมของโครงการทั้งหมด สำหรับ ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรนั้น กระทรวงพาณิชย์ได้แก้ปัญหาตามแนวทางที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณามอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอ 5.2

อนุมัติ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

๑๙ ธ.ค. ๕๓

กรมการค้าภายใน

โทร./โทรสาร 0-2547-5502

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรทิวา นาคาศัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กราบเรียน นรม.

..... จมว. นม.แจ้งว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ตาม ม. 9 แห่ง พรฎ. ว่าด้วยการเสนอเรื่องฯ และขอให้นำเสนอ ครม. เป็นวาระจรในวันที่ 19 ธ.ค. ๕3 หากเห็นชอบด้วย ขอให้โปรดอนุมัติให้เสนอ ครม. พิจารณาเป็นวาระจร ตามที่ จมว. นม.เสนอ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี